

**College van Gedeputeerde Staten
statenbrief**

Aan Provinciale Staten

DATUM	12/C-12-2020	NUMMER PS	
DOMEIN	Mobiliteit / Ruimtelijke ontwikkeling	COMMISSIE	MM
STELLER	Bart Althuis	TELEFOONNUMMER	0618300493
DOCUMENTUM NUMMER	82186E51	PORTEFEUILLEHOUDER	Schaddelee / Van Essen

Onderwerp Statenbrief:

Propositie Nationaal Groeifonds: Schaa sprong OV

Voorgestelde behandeling:

Ter bespreking

Geachte dames en heren,

Essentie / samenvatting

Onder de titel "Schaalsprong OV en verstedelijking in de Metropoolregio Utrecht" is een propositie voor het Nationaal groeifonds (NGF) ingediend bij de Ministeries van Economische zaken (EZK) en Financiën (FIN), de coördinerende ministeries van het NGF. De indieners zijn de Ministeries van Infrastructuur en waterstaat (IenW) en Binnenlandse zaken (BZK), in samenwerking met de Provincie Utrecht en de Gemeente Utrecht.

In het BO MIRT van 25 november jl. is "Utrecht Nabij, het ontwikkelperspectief verstedelijking en bereikbaarheid Metropoolregio Utrecht 2040, met een doorkijk naar 2050" vastgesteld. Deze propositie is gebaseerd op inzichten uit dit ontwikkelperspectief. Het Rijk onderschrijft met "Utrecht Nabij" de enorme omvang en urgentie van de groeiopgaven in onze provincie en dat hiervoor grote investeringen nodig zijn. Dit om voldoende woningen beschikbaar te hebben in een leefbare omgeving en om ook in de toekomst economisch vitaal en bereikbaar te zijn. Bewindspersonen hebben aangegeven dat de huidige middelen op de rijksbegroting van IenW en BZK niet toereikend zijn om invulling te geven aan o.a. een noodzakelijke schaa sprong OV. Daarom wordt door hen verwezen op het belang van het Nationaal Groeifonds.

Kernpunten van de Utrechtse propositie voor het NGF zijn:

- * De Metropoolregio Utrecht (MRU) ligt in het centrum van Nederland; een kennisintensieve, Europese topregio, met name gericht op 'Life Sciences and Health', die een belangrijke bijdrage levert aan het Bruto Binnenlandsproduct van Nederland.
- * De regio wordt doorkruist door de belangrijkste noord-zuid en oost-west-verbindingen van Nederland en Utrecht Centraal is het grootste OV-overstappunt van Nederland. Goede doorstroming op deze wegen en op het spoor is van essentieel belang voor Nederland: het is de draaischijf van ons economisch verkeer.
- * Een investering in twee lightrailverbindingen beoogt ten principale de bereikbaarheid van Nederland en Utrecht te verbeteren door mobiliteitsbewegingen te ontlasten van de Ring Utrecht en van station Utrecht Centraal; verder zullen deze lightrailverbindingen faciliterend zijn aan innovatie en onderwijs op het USP en aan de grote verstedelijkingsdruk in Midden Nederland. Hiermee past de propositie binnen de groeistrategie van het kabinet die met het Nationaal Groeifonds ondersteund wordt.
- * 'wiel met spaken': snel en hoogfrequent OV is het fundament voor de afwikkeling van metropolitane en regionale mobiliteitsbewegingen en voor het verlagen de lokale verkeersdruk op het hoofdwegennet en het

(inter)nationaal spoornetwerk. Snel en hoogfrequent OV is voorwaardelijk voor realisatie van de verstedelijkingsopgave.

- * de twee "lightrailverbindingen" van de Utrechtse propositie zijn:
 1. de Waterlinielijn: verbinding om de zuid vanaf A12 via een uitgebreid dubbelstation Lunetten-Koningsweg richting USP en Zeist;
 2. de Merwedelijn: versnelling en mogelijke verlegging van de huidige SUNIJ-lijn en een aftakking naar Papendorp, aansluitend op de verstedelijkingsslag in Utrecht ZW (Merwedekanaalzone), A12 zone en Nieuwegein
- * Het gaat hierbij om een eenmalige investering van 2,5 miljard euro.

Bijgevoegd is een flyer met een nadere toelichting van deze propositie.

Inleiding

In de miljoenennota 2020 heeft het kabinet onder de noemer Nationaal Groeifonds (NGF), een investeringsfonds aangekondigd (Kamerbrief Nationaal groeifonds d.d. 7 september 2020). In een memo van 15 oktober jl. hebben wij gemeld dat wij actieve lobby voeren voor de toekenning van middelen uit het groeifonds aan onze regio.

Deze NGF-propositie is een onderdeel uit het "Utrechts aanbod". In aanloop naar de Tweede Kamerverkiezingen wordt dit Utrechts aanbod voor het nieuwe kabinet opgesteld, samen met gemeenten en regionale partners als kennisinstellingen en bedrijfsleven (triple helix). In ons aanbod wordt ingegaan op de grote maatschappelijke opgaven die van nationaal belang zijn. We geven hierbij duidelijk aan wat we (triple helix partijen) zelf in de regio daaraan doen, op welke wijze we met het Rijk op die opgaven willen samenwerken en wat we van het Rijk nodig hebben. We hebben op 20 november 2020 het Utrechts aanbod bij belangenorganisaties, IPO, VNG en andere stakeholders in Den Haag onder de aandacht gebracht en zullen dit ook blijven doen in de aanloop naar het nieuwe kabinet.

Toelichting

In de samenwerking met het Rijk (U Ned) hebben we vorig jaar een eerste stap gezet met de start van een MIRT verkenning "Openbaar Vervoer en Wonen" en de bijbehorende reservering van 380 miljoen euro. Deze verkenning is afgelopen zomer gestart. Tegelijk weten we dat een veel forsere investeringsimpuls nodig is om de groei van de regio op een gezonde en leefbare manier mogelijk te maken.

Als aanbod aan het kabinet vanuit onze regio is een bereikbaarheid propositie opgesteld die onder andere ondersteunend is op de propositie van de Universiteit Utrecht voor de pijler R&D en kennisontwikkeling. Inhoudelijk is de Utrecht bereikbaarheid propositie een uitwerking van eerdere besluitvorming door de Provincie in samenwerking met de regio over U Ned. Het is in lijn met de MIRT verkenning (besluit MIRT najaar 2019) en de realisatie van de ov ring Utrecht (wiel-met-spaken) zoals opgenomen het vastgestelde Koersdocument Omgevingsvisie en in het ontwerp Omgevingsvisie provincie Utrecht (GS, 17 maart 2020). De propositie sluit een mogelijke ontwikkeling van Rijnenburg op langere termijn niet uit. De mogelijkheid van het op termijn doortrekken van de "lightrail" lijnen uit de propositie past bij de noodzakelijke ov ontsluiting bij een eventuele integrale stedelijke ontwikkeling van Rijnenburg.

Door het Ministerie van IenW in samenwerking met de gemeente Utrecht is er daarom een Utrechtse propositie bereikbaarheid voor het Groeifonds aangedragen. Op dit moment vindt er toetsing plaats door de fondsbeheerders Ministeries EZK en FIN ten aanzien van de proposities die worden aangeboden voor de 1e tranche aan de beoordelingscommissie. De commissie start haar werkzaamheden naar verwachting in januari 2021.

Financiële consequenties

In de Utrechtse propositie is geen concrete financiële provinciale bijdrage opgenomen. Na toekenning bijdrage uit het fonds maakt realisatie en eventuele cofinanciering van de Provincie onderdeel uit van te zetten vervolgstappen. Besluitvorming hierover is aan uw Staten. Eventuele provinciale cofinanciering wordt onderdeel van het Meerjareninvesteringsplan (MIP). Toezegging van een provinciale bijdrage vindt altijd plaats onder voorbehoud van besluitvorming door uw Staten.

Vervolprocedure / voortgang

Kennis nemen van de hoofdlijnen van de NGF propositie.

Uit het proces rond de voorbereiding van de propositie blijkt dat er blijvend bestuurlijke en politieke invloed aangewend moet worden om onze propositie op de kaart te houden. De oproep is dan ook om uw politieke lijnen binnen de regio, maar vooral met het Rijk in te zetten om belang van de Utrechtse propositie te positioneren.

Door een menselijke fout is voortijdig informatie over de propositie in de media verschenen. We kijken samen met de gemeente Utrecht hoe we dit in de toekomst kunnen voorkomen.

Bijlagen

- folder "Propositie Groeifonds MRU: Schaalsprong OV"

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen